

สารบัญ

สารจุฬารักษมนตรี

สารประทานกรรมการสิทธิอิมນุชยชนแห่งชาติ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การพิสูจน์บุคคลสูญหายและศพนิรนาม

คำวินิจฉัยทางศาสนา (พัตรา)

บทนำ

บทที่ 1 การเสียชีวิตรึความตาย ในศาสนอิสลาม

1.1 นิยาม “การเสียชีวิต” หรือ “ความตาย”

ในทรอคนะของนักวิชาการอิสลามยุคก่อน

1.2 “การเสียชีวิต”

ในทรอคนะของนักกฎหมายอิสลามในยุคใหม่

1.3 “การเสียชีวิต” ในทรอคนะของแพทยลภากาไทย

1.4 “การเสียชีวิต” ในทรอคนะของฝ่ายกฎหมายไทย

1.5 การเสียชีวิตกับความเป็นมนุษย์

ข

๑

ภ

ภ

ภ

ภ

ภ

๑

๙

๑๑

๑๒

๑๓

๑๔

๑๕

๑๖

สารบัญ

บทที่ 2 ความหมายและความจำเป็นของการขันสูตรศพ	19
2.1 ความหมายของการขันสูตรศพ	21
2.2 การตรวจชันสูตรศพ โดยเฉพาะด้วยการขุด และการผ่าศพขัดต่อหลักการศาสนาอิสลามหรือไม่	25
2.2.1 ไม่อนุญาตให้ขุดศพและ การขันสูตร	25
2.2.2 อนุญาตให้ขุดศพและ การตรวจชันสูตรศพ	26
2.3. แนวปฏิบัติของประเทศไทย	33
2.3.1 แนวปฏิบัติของประเทศไทยในโคนีเซีย	33
2.3.2 แนวปฏิบัติของประเทศไทยมาเลเซีย	42
2.3.3 คำวินิจฉัยทางศาสนา (ฟื้ตวา) ของสำนักงานกราชมนตรี	42
2.4 ความจำเป็นและประโยชน์ของการตรวจชันสูตรศพ	43
2.4.1 ความจำเป็นในการตรวจชันสูตรตามหลักกฎหมาย	45
2.4.2 ความจำเป็นในการตรวจชันสูตร ตามหลักศาสนา	46
2.5 สรุปแนวทางการดำเนินงานการขันสูตรศพในประเทศไทย	48

สารบัญ

บทที่ 3 แนวทางปฏิบัติในการชันสูตรผลิกเพศทั่วไป

3.1 ขั้นตอนการตรวจชันสูตรเพศทั่วไป	51
3.2 ขั้นตอนการแจ้งข้อมูล	54
3.3 ขั้นตอนการเก็บหลักฐาน	62
3.4 ขั้นตอนการตรวจศพ (การปฎิชี้ตัว)	63
3.5 การส่งมอบศพให้กับญาติหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	67
3.6 การจัดทำรายชื่อคนทำการชันสูตร	79
3.7 การขุดศพ	80
	83

บทที่ 4 แนวทางปฏิบัติในการกระบวนการชันสูตรคพมุลลิม

4.1 การอาบน้ำศพ	85
4.2 การห่อศพ	87
4.3 การลงทะเบียนศพ	88
4.4 การฝังศพ	89
4.5 ข้อควรปฏิบัติอื่น ๆ เกี่ยวกับศพ	89
4.6 ขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติในการชันสูตรคพมุลลิม	89
4.7 หลักจริยธรรมสำหรับแพทย์นิติเวชในการชันสูตรคพมุลลิม	90
	91

สารบัญ

4.8 ขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติในการขันสูตรศพมุสลิมก่อนฝัง	92
4.9 ขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติในการขันสูตรศพมุสลิมที่ฝังแล้ว	101
4.10 แผนภูมิขั้นตอนและแนวทางในการขันสูตรศพมุสลิม และการส่งศพหรือบางส่วนของศพไปตรวจก่อนฝัง : ศพมีญาติและศพนรนам	105
4.11 แผนภูมิขั้นตอนและแนวทางในการขันสูตรศพ มุสลิมที่ฝังแล้ว : ศพมีญาติและศพนรนам	106
ภาคผนวก	107
1. บันทึกรายละเอียดแห่งการขันสูตรพลิกศพ	109
2. แบบบันทึกรูปภาพ	112
คณานักงานร่วมแนวทางการตรวจชันสูตร	113
ความกระบวนการทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ตามหลักศาสนาอิสลาม	
คณานุกรุณการปฏิบัติการยุทธศาสตร์	116
ด้านสิทธิมนุษยชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้	
คณานุกรุณการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	119
การร้องเรียนเมื่อถูกกล่าวมีดสิทธิมนุษยชน	122
กระบวนการตรวจสอบเรื่องร้องเรียน	123
อธิบายความหมายของเครื่องหมาย	124